

centráció közvetlen közelében. A D-i oldalon nagyobb feltan és nagyobb számban találtam leletanyagot. Az előkerült leletek egyetlen, viszonylag nagy kiterjedésű őskori lelőhelyre utalnak.

Följáró-dűlő (KÖH 78861): Az Ostffy-major felé vezető aszfaltút és a Szondi u. kertvégei közötti szántóterület egészén intenzív Árpád-kori telepnyomok jelentkeztek. Az Ostffy-major felé vezető út É-i irányú szakaszától K-re lévő nagyobb, téglalap alakú dűlő (Följáró-dűlő) területén szintén nagyszámban hevernek a felszínen edénytöredékek. A zömmel Árpád-korra, kisebb mértékben késő középkorra keltezhető kerámiaanyag a közel 1 km hosszú és 600 m széles dűlő szinte teljes területén jelentkezett. A földterület nagyobb része intenzív középkori lakottságról tanúskodik: rengeteg kerámia, patics-, és (órló-, fenő-) kötőredéket hozott felszínre az eke, köztük nagyobb edénydarabokat is. A kerámiaanyag zömét kézikorongon formált Árpád-kori (12–13. századi) bogrács-, és fazéktöredékek teszik ki. A Följáró-dűlő közepe tája jól észrevehetően kiemelkedik a környezetéből. A dombocskas felszínén a szokásosnál is több leletet gyűjtöttem. A dűlő É-i részén egymástól távol két római kori cseréptöredék is előkerült.

Ezt követően a faluhely kiterjedését próbáltam pontosítani. Az említett dűlőt K-ről szegélyező földúttól K-re kisebb számban, de még mindig jelentkeztek középkori cserepek. Itt a telepnyom széle viszonylag jól megfogható volt. Észak felé egy csatorna határolja a dűlőt, melyen nem tudtam átkelni, így majd a későbbiekben kell tisztázni a középkori falu É-i irányú kiterjedését. Dél felé, a Csorna irányába haladó dűlőúttól D-re, a katolikus temető és a tsz-major közötti részen szintén intenzíven jelentkeztek edénytöredékek. Számuk a temetőtől Ny-ra megritkult. Hasonlóan szórványosan jelentkezett kerámiaanyag a Rákóczi utca kertvégi szántóin. A terület É-i részén Árpád-kori cserepek kerültek elő, szórványosan. Ugyancsak szórványos leletanyag jelentkezett a Rákóczi Ferenc utca és a Fő utca közötti szántott terület É-i részén. A középkori faluhely tehát jól láthatóan benyúlik a mai beépített terület É-i részére. A bejárások alapján egy kivételesen nagy kiterjedésű középkori faluval állunk szemben: a telepnyom hosszúsága mintegy 1500, szélessége 700–1000 m.

Kenderszeg (KÖH 21439): A 85. sz. főút D-i oldalán, közvetlenül Csorna belterületének szélén két egymással párhuzamos, keskeny dombvonulaton szórványosan római kori kerámiatöredékek jelentkeztek. A területen helyenként apró téglatöredékek is megfigyelhetők voltak. A két dombvonulat valószínűleg egy fosszilis folyómedret fog közre. A lelőhely K felé minden valószínűség szerint Csorna belterületére is kiterjed. Ny-i szélét a nagyon poros, átforgatott talaj miatt csak bizonytalanul lehetett meghatározni.

Szűcs Mihály utca és Szőgyéni Ernő utca közötti tömb (KÖH 74863): A belterület ÉNy-i részén fekvő szántott parcellán szórványosan jellegtelen őskori és kora újkori kerámiatöredékeket találtam.

TAKÁCS KÁROLY

176. Felgyő, Ürmös-tanya (KÖH 17597)

(Csongrád megye) B, A, Á

A Csongrád–Felgyő közötti bicikliút nyomvonalára eső lelőhelyen 2009. március 24. és április 17. között 898 m²-t tártunk fel. A község K-i szélénél, a Csongrád felé vezető aszfaltút K-i oldalán fekvő lelőhelyen László Gyula kisebb-nagyobb megszakításokkal közel 20 éven át ásott. Tervátadásának célja a „honfoglalás kori” falu kutatása volt, s emellett 72 urnasírt, 14 zsugorított csontvázas bronzkori sírt, bronzkori telepobjektumokat, 5 szarmata és 212 avar sírt tárt fel. Az aszfaltút Ny-i oldalán is nyitott egy rövid szelvényt, amelyet azonban térképen azonosítani nem lehet.

A Csongrád–Felgyő között épített kerékpárút nyomvonala éppen ezen a területen, az aszfaltút Ny-i oldalánál húzódik. A feltárássra kijelölt terület egy Ny–K irányban hosszan elnyúló, markáns homokdombot szel keresztbe. A keskeny nyomvonalon 225 m hosszúságban kutattunk, É-on és D-en is sikerült a lelőhely szélét megtalálni. E területen 81 objektumot találtunk.

A feltárási terület D-i részén, a humusz eltávolítása után, a homokos szubhumuszban Árpád-kori település maradványa került elő. E horizonthoz egy félig földbe mélyített ház, több gödör és árok tartozott. A szubhumusz alatti lepelhomokban, az Árpád-kori települési réteg alatt 8 avar sír került elő, melyek 3 sírsorba rendeződtek. Az ÉÉNy–DDK tájolású aknasírokban hanyatt, nyújtott helyzetben feküdtek a csontvázak. Több esetben koporsó nyomát sikerült megfigyelnünk. Jellegzetes temetkezési szokásként megfigyeltük a szárnyasok (tyúk és kakas) áldozati állatként való sírba helyezését. A leletanyag alapján a temetkezések az avar kor második felére, a 8. sz. elejére keltezhetők. A homokdomb É-i aljánál 6 bronzkori urnasír került elő. Az urnák többsége a humuszban volt, s csak két esetben sikerült megfigyelnünk az urna elhelyezésére kiásott urnafészket. A hamvakat tölcseres szájú edényekbe helyezték, melyeknek szájára kisebb tálat borítottak. Az urnák mellett néhány bronzkori telepobjektumot is feltártunk, gödröket és árkokat.

BALOGH CSILLA

177. Felsőmocsolád-Kisbabapuszta, Malomi-dűlő (KÖH 72163, 72165)

(Somogy megye) U, R

2009 őszén a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága készítette el a 67. sz. út elkerülő szakaszainak hatástanulmányát. A terepbejárás több szakaszban, 2009. szeptember 29. és november 25. között folyt, a mezőgazdasági munkákhoz igazodott.

Kisbabapusztától D-re erősen kigazosodott, de bejárható részen lokalizáltuk a Malomi-dűlő 1–2. neolitikus és rézkori lelőhelyeket.

Munkatársak: Németh Péter Gergely régész, Balla Krisztián, Cserép Tamás, Gál Zoltán, Nyári Zsolt technikusok.

HONTI SZILVIA – MOLNÁR ISTVÁN